

మరియు ఆయన సందేశపారునిది.” కనుక మీరు అల్లాహో యందు భయభక్తులు కలిగిఉండండి. మరియు మీ పరస్వర సంబంధాలను సరిదిద్దుకోండి. మీరు విశ్వాసులే అయితే, అల్లాహోకు మరియు ఆయన ప్రవక్తకు ఏధేయులై ఉండండి.

2. నిశ్చయంగా, విశ్వాసులైన వారి హృదయాలు అల్లాహో ప్రస్తావన వచ్చినపుడు భయంతో వణకుతాయి. మరియు వారి ముందు ఆయన సూచనలు (ఖుర్జాన్) పరింపబడినప్పుడు వారి విశ్వాసం మరింత అధికమే అవుతుంది. మరియు వారు తమ ప్రభువుమీదే దృఢనమైకం కలిగిఉంటారు.

3. వారే నమాజ్‌ను స్థాపిస్తారు మరియు మేము వారికి ప్రసాదించిన జీవనోపాధి నుండి (ఇతరులపై) భర్యుచేస్తారు.

4. అలాంటి వారు, వారే! నిజమైన విశ్వాసులు. వారి ప్రభువువద్ద వారికి ఉన్నత స్థానాలు, క్షుమాపణ మరియు గౌరవనీయమైన జీవనోపాధి ఉంటాయి.

5. (ఈ ప్రవక్త) ఎప్పుడైతే! నీ ప్రభువు నిన్ను సత్యస్థాపన కొరకు నీ గృహంనుండి (యుద్ధానికి) బయటకు తీసుకొని వచ్చాడో! అప్పుడు నిశ్చయంగా, విశ్వాసులలో ఒక పక్కంవారు దానికి ఇష్టపడలేదు;

6. సత్యం బహిర్గతమైన తరువాత కూడా, వారు దానిని గురించి నీతో వాయలాడుతున్నారు. అప్పుడు (వారిస్థితి) వారు చావును కళ్ళారా చూస్తాడండగా! దాని వైపునకు లాగబడే వారివలే ఉండింది.

7. మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి) ఆ రెండు పక్కాలలో, ఒక పక్కం మీ చేతికి తప్పుకి

وَأَطْبِعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ①

إِنَّمَا الظُّمُرُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ
قُلُوبُهُمْ وَإِذَا أُتِيَتْ عَلَيْهِمُ الْيَتْهَ رَادُّهُمْ
إِيمَانُهُمْ وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ②

الَّذِينَ يُقْبِلُونَ الصَّلَاةَ وَمِنَّا زَفَّنُهُمْ
يُنْفِقُونَ ③

أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقِيقًا لَهُمْ دَرَجَتٌ
عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةً وَرِزْقًا كَرِيمًا ④

كَمَا أَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنْ بَيْتِكَ بِالْحَقِيقَةِ وَإِنَّ
وَقِيقًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ لَكَرْهُونَ ⑤

يُجَادِلُونَكَ فِي الْحَقِيقَةِ بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ كَلِمَاتُكَ إِذَا
إِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ يُنْظَرُونَ ⑥

وَإِذْ يُعْدَكُمُ اللَّهُ أَحَدَى الظَّاهِرَتَيْنِ أَنَّهَا

�ిక్కుతుందని అల్లాహ్ మీతో వాగ్గానం చేసినప్పుడు; ఆయుధాలు లేని పక్కం మీకు దొరకాలని మీరు కోరుతూడున్నారు. కానీ అల్లాహ్ తాను ఇచ్చిన మాట ప్రకారం సత్యాన్ని సత్యంగా నిరూపించాలనీ మరియు అవిశ్వాసులను సమూలంగా నాశనం చేయాలనీ కోరాడు.

8. అపరాధులు ఎంత అసహ్యంచుకున్నా, సత్యాన్ని, సత్యంగా నిరూపించాలని (వెగ్గించాలని) మరియు అసత్యాన్ని అసత్యంగా నిరూపించాలని (విఫలం చేయాలని) అయిన (ఇచ్చ).¹

9. (జ్ఞాపకం చేసుకోండి!) మీరు మీ ప్రభువును సహాయం కోరకు ప్రార్థించినపుడు ఆయిన ఇలా జవాబిచ్చాడు: “నిశ్చయంగా, నేను వేయి దైవదూతులను ఒకరి తరువాత ఒకరిని పంపి మీమృతిల్ని బలపరుస్తాను.”²

10. మరియు మీకు శుభవార్తనిచ్చి, మీ హృదయాలకు శాంతి కలుగజేయటానికే, ఈ విషయాన్ని అల్లాహ్ మీకు తెలిపాడు. మరియు వాస్తవానికి సహాయం (విజయం) కేవలం అల్లాహ్ నుంచే పస్తుంది. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ సర్వశక్తిమంతుడు, మహా వివేచనాపరుడు.³

11. (జ్ఞాపకం చేసుకోండి!) అయిన (అల్లాహ్), తన తరఫునుండి మీకు మనశ్శాంతి కలుగజేయటానికి మీకు నిద్ర మత్తును

لَكُمْ وَتَوَدُونَ أَنَّ غَيْرَذَايِتِ الشَّوَّكَةِ تَكُونُ
لَكُمْ وَرُبُرِدُ اللَّهُ أَنْ يُحِقَّ الْحَقَّ بِكَلِمَتِهِ وَيَقْطَعَ
دَابِرَ الْكُفَّارِينَ^④

لِيُحِقَّ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ الْبَاطِلَ وَلَوْكَرَ الْمُجْرِمُونَ^⑤

إِذْ سَعَيْتُمْ رَبَّكُمْ فَأَسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُهْدِكُمْ
بِالْأُنْفِ مِنَ الْمَلِكَةِ مُرْدِفِينَ^⑥

وَمَاجَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ وَلَتَظْمَئِنَّ بِهِ قُلُوبُكُمْ وَمَا
النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ^⑦

إِذْ يُغَشِّيَكُمُ النَّعَاسَ أَمْنَةً مِنْهُ وَيَرِزِّلُ عَلَيْكُمْ
مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لِيُطَهِّرَ كُمُّهُ وَيُدْنِهِ^⑧

1. ముస్లింలు, మక్కా ముఫ్రికుల సైన్యంతో పోరాడి, వారిని ఒడించి, వారి హృదయాలలో భయభీతులు కలిగించాలని మరియు ముస్లింలకు దైర్ఘ్యస్మర్యాలు ప్రసాదించాలని అల్లాహుతా'లూ కోరిక.
2. చూడండి, 3:124-125 అక్కడ ఉపుడ్ యుద్ధంలో అల్లాహ్ (సు.తా.) 3000 దైవదూతులను పంచి సహాయపడ్డాడు, అని ఉంది.
3. ముహమ్మద్ ('స'అస) ఇలా ప్రార్థించారు: “ఒ అల్లాహ్ (సు.తా.)! నీవు నాకు చేసిన వాగ్గానం పూర్తిచేయి. ఒ అల్లాహ్ (సు.తా.)! ఒకవేళ ఈ నాడు నీకు విధేయు (ముస్లిం)లు అయిన ఈ చిన్న సమాహం, నిర్మాలించబడితే! నిన్నా ప్రార్థించేవారు భూమిలో ఎవ్వరూ ఉండరు!” ('స. బు.బురీ, 'సహ్ఫ్ హోమ్ ముస్లిం, పిర్కుబీ', అబూ-ధావుద్, అహ్మాద్ మరియు ఇబ్రూ-హంబర్).

کلیگی�查ڈو میریمیں میسے آکا شون سوندھی
نیتیں کریں پر اپنے اچھے، دنیا میں میں لیں
پر اپنے پر اچھے نیکی میں سوندھی تھے۔ تاہم
میں نیز نیز دعا رون چے یہ تھا نیکی میریمیں میں
ہمارے ہمارے اپنے بلال پر اچھے نیکی میریمیں میں
پا دا لانے سے پر اچھے نیکی نہیں!

12. نے پڑھو! دیواریں اپنے اچھے
دیواریں اپنے اچھے (جھاپکوں کے ساتھ): ”نے نے
نیز نیز اپنے اچھے، میں تو اپنے اچھے نہیں۔ کاپوں میں رہو
ویسا ہے اپنے اچھے اسے اپنے اچھے اپنے اچھے
کلیگیں اپنے اچھے: ”نے نے ساتھیں اپنے اچھے رہے اپنے اچھے
ہمارے ہمارے اپنے اچھے بھائی نیز کلیگیں اپنے اچھے، اپنے اچھے
میں رہو وہیں اپنے اچھے اپنے اچھے کوٹھیں اپنے اچھے
ہمارے ہمارے اپنے اچھے کوٹھیں اپنے اچھے اپنے اچھے اپنے اچھے۔“

13. جدید اپنے اچھے! وہ سوتھا نیکی وہ رہو
اعلماً ہوں میریمیں اپنے اچھے اپنے اچھے
ویسا ہے اپنے اچھے، کاپوں اپنے اچھے اپنے اچھے
میریمیں اپنے اچھے اپنے اچھے ویسا ہے اپنے اچھے
نیز نیز اپنے اچھے، اعلماً (اعلماً اپنے اچھے) ہی کی
ویسا ہے اپنے اچھے اپنے اچھے اپنے اچھے اپنے اچھے۔

14. (ب ساتھیں اپنے اچھے رہے اپنے اچھے!) ”جسے (میں
ہی کی)، دیں نیز میں رہو وہیں اپنے اچھے! نیز نیز
ساتھیں اپنے اچھے رہے اپنے اچھے اپنے اچھے
نر کا گیا ہی کی ہے اپنے اچھے اپنے اچھے۔“

15. اے ویسا ہے اپنے اچھے! میں رہو
ساتھیں اپنے اچھے رہے اپنے اچھے اپنے اچھے
اپنے اچھے اپنے اچھے اپنے اچھے اپنے اچھے
اپنے اچھے اپنے اچھے اپنے اچھے اپنے اچھے
اپنے اچھے اپنے اچھے اپنے اچھے اپنے اچھے اپنے اچھے!

16. میریمیں اے دین میں وہ رہیں اپنے اچھے
چھاپیں وہ رہیں - یہ دھرتی پر کوئی نہیں، لے کے
(تمہاری) میں کوئی نہیں اپنے اچھے اپنے اچھے
(پسندیدیں اپنے اچھے) - تپنے کوئی نہیں اپنے اچھے

عَنْكُمْ رُجُزَ الشَّيْطَنِ وَلِرِبِطِ عَلَى قُلُوبِكُمْ
وَيُنَيِّثُهُمْ إِلَى الْأَقْدَامِ ﴿١٠﴾

إِذْ يُوحىٰ رَبِّكَ إِلَى النَّبِيِّكَ أَنِّي مَعَكُمْ فَمَشَّيْتُمْ
الَّذِينَ أَمْنَوْا سَلْقَنِي فِي قُلُوبِ الظَّنِينَ كَفَرُوا
الرُّحْبَابُ قَاضِرُيُّوْا فَوْقَ الْأَعْنَاقِ وَاضْرِبُيُّوْا
مِنْهُمْ مُّلْبِلِيْنَ ﴿١١﴾

ذَلِكَ يَا أَيُّهُمْ شَاءَفُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ
يُشَّاقِقُ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ
الْعِقَابِ ﴿١٢﴾

ذَلِكُمْ فَدُوْقُوْهُ وَأَنَّ لِلْكُفَّارِينَ عَذَابَ النَّارِ ﴿١٣﴾

يَا أَيُّهُ الَّذِينَ أَمْنَوْا ذَلِكُمْ الَّذِينَ كَفَرُوا
رَحْنَافًا فَلَا تُؤْمِنُوْهُمُ الْأَدْبَارُ ﴿١٤﴾

وَمَنْ يُوَلِّهُمْ يَوْمَئِنْ دُبَرَهُ إِلَّا مُتَحَرِّقًا لِلْقَيْتَلِ
أَوْ مُتَحَرِّقًا إِلَى فَتَاهَةٍ فَقَدْ يَا مَنْ يَغْضِبُ مَنْ
اللَّهُ وَمَا وَلَهُ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمُصِيرُ ﴿١٥﴾

అగ్రహానికి పాతుడవుతాడు మరియు అతని అశ్రయం సరకమే. అది ఎంత చెడు గమ్యస్థానం!

17. మీరు వారిని చంపలేదు, కానీ అల్లాహ్ వారిని చంపాడు. (ఓ ప్రపక్క!) నీవు (దుమ్ము) విసిరిసపుడు, నీవుకాదు విసిరింది,¹ కానీ అల్లాహ్ విసిరాడు. మరియు విశ్వాసులను దీనితో పరీక్షించి, వారికి మంచి ఫలితాన్ని ఇవ్వటానికి ఆయన ఇలా చేశాడు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సర్వం వినేవాడు, సర్వజ్ఞాడు.

18. ఇదే (ఆయన ఇచ్చా!) మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సత్యతిరస్కారుల ఎత్తగడలను బలహినపరుస్తాడు.

19. (ఓ అవిశ్వాసులారా!) మీరు తీర్చు కోరితే, వాస్తవానికి మీకు తీర్చు లభించింది. ఇక మీద మీరు (దుర్గార్ణాన్ని) మానుకుండే అది మీకే మేలైనది. ఒకవేళ మీరు తిరిగి ఇలా చేస్తే మేము కూడా తిరిగి చేస్తాము. అప్పుడు మీ సైనికదళం ఎంత హెచ్చుగా ఉన్నా మీకెలాంటి లాభం చేకూర్చదు. మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ విశ్వాసులతో ఉంటాడు.

20. ఓ విశ్వాసులారా! మీరు అల్లాహ్కు మరియు ఆయన ప్రపక్కకు విధేయులుగా ఉండండి. మరియు మీరు (అతని సందేశాలను) వింటూ కూడా, అతని (ప్రపక్క) సుండి మరలిపోకండి.

21. మరియు వాస్తవానికి ఏనుకుండానే: “మేము విన్నాము!” అని అనేవారివలే కాకండి.² (7/8)

22. * తమ బుద్ధిని ఉపయోగించని చెపిటి

فَلَوْلَئُتُهُمْ وَلَكِنَ اللَّهُ مَتَّهُمْ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ
رَمَيْتَ وَلَكِنَ اللَّهُ رَمَيَ وَلَيُبَيِّلَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ
بِلَّا كُعَذَّا إِنَّ اللَّهَ سَيِّمُ عَلَيْهِ^①

ذِلِّكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ مُوْهِنُ كَيْدِ الْكُفَّارِينَ^②

إِنْ تَسْتَقْبِلُهُو فَقَدْ جَاءَكُمُ الْفَتْمُ وَإِنْ تَنْهَوْهُ
فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَإِنْ تَعُودُوا نَعْدُ وَلَنْ تُعْنِي
عَنْكُمْ فَتَلَمُّثُ سَيِّئًا لَّوْ كَثُرَتْ وَأَنَّ اللَّهَ مَعَ
الْمُؤْمِنِينَ^③

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطْبِعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ
وَلَا تَوَلُّو أَعْنَهُ وَأَنْتُمْ تَسْمَعُونَ^④

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ قَاتَلُوا سَيِّئَاتِهِمْ
يَسْمَعُونَ^⑤

إِنَّ شَرَ الدَّوَابِتِ عِنْدَ اللَّهِ الْقُصُّ الْبُكُّ^⑥

1. ఒక్క యుద్ధ రంగంలో ఘైవప్రపక్క (సంఘర్షణ) పిడికెడు దుమ్ము, అల్లాహ్ (సు.తా.) పేరుతో సత్య తిరస్కారులపై విసిరారు.

2. మాండి, 2:93 మరియు 4:46.

వారు, మూగవారు మాత్రమే, నిశ్చయంగా అల్లాహో దృష్టిలో నీచాతి నీచమైన పుషుజాతికి చెందినవారు.

23. మరియు అల్లాహో వారిలో కొంతైనా మంచితనాన్ని చూసిఉంటే, వారిని వినేటట్లు చేసిఉండేవాడు. (కానీ వారిలో మంచితనం లేదు కాబట్టి), అయిన వారిని వినేటట్లు చేసినా, వారు (తమ మూర్ఖత్వంలో) ముఖాలు త్రిప్పుకొని వెనుదిరిగి పోయేవారు.

24. ఓ విశ్వాసులారా! అల్లాహో మరియు అయిన సందేశపూరుడు మీకు జీవనమిచ్చే దానివైపునకు, మిమ్మల్ని పిలిచినప్పుడు దానికి జవాబుజవ్యండి.² మరియు నిశ్చయంగా అల్లాహో మానవునికి మరియు ఆతని హృదయకాంక్షలకు మధ్య ఉన్నాడనీ మరియు నిశ్చయంగా, మీరంతా అయిన పద్ధనే సమీకరించబడతారని తెలుసుకోండి.

25. మరియు మీలోని దుర్మార్గులకు మాత్రమే గాక (అందరికీ) సంభవించబోయే ఆ విపత్తు గురించి భీతిపరులై ఉండండి. మరియు అల్లాహో శిక్ష విధించటంలో చాలా కలిసుడని తెలుసుకోండి.

26. మరియు ఆ సమయాన్ని జ్ఞాపకం చేసుకోండి: అప్పుడు మీరు అల్వసంబ్యులో ఉన్నారు. భూమిపై మీరు బలహీనులుగా పరిగణించబడేవారు. ప్రజలు మిమ్మల్ని పారద్రోలుతారని (హింసిస్తారని) భయపడే వారు. అప్పుడు అయిన మీకు ఆశ్రయమిచ్చి తన సహాయంతో మిమ్మల్ని బలపరచి, మీకు

الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ⑥

وَلَوْ عِلِّمَ اللَّهُ فِيهِمْ خَيْرَ الْأَسْعَاهُمْ وَلَوْ
أَسْعَهُمْ لَتَوْلُوا وَهُمْ مُعْرِضُونَ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ امْنَوْا إِنَّمَا السَّجْدَةُ لِلَّهِ
وَلِرَسُولِهِ إِذَا دَعَا كُلُّ مُلْمِسٍ يَعْبُدُ
وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمُرِئَ وَقَلْبِهِ
وَأَنَّهُ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ⑦

وَأَنْقُوا فِتْنَةً لَا يُصِيبُنَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا
مِنْكُمْ خَاصَّةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ
الْعِقَابِ ⑧

وَإِذْ كُرُونَ أَذْنُمْ قَلْبِلُ مُسْتَضْعَفُونَ فِي الْأَرْضِ
تَخَافُونَ أَنْ يَتَغَطَّفُوكُمُ النَّاسُ قَاتِلُوكُمْ
وَإِنَّكُمْ بِنَصْرٍ وَرَزْقَكُمْ مِنَ الظَّبَابِ لَعَلَّكُمْ
تُشَكَّرُونَ ⑨

1. చూడండి, 7:179.

2. అంటే ఖుర్జతన్ మరియు షరీర్ అత్ వైపుకు మరియు జిహద్కు. అంటే కేవలం అల్లాహో (సు.తా.) మరియు అయిన ప్రవక్త (సు.తా.) అజ్ఞలనే అనుసరించండి, అనీ అర్థం.

ਮਂਚੀ ਜੀਵਨੇ ਪਾਧਿਨੀ ਸਮਕਾਰ੍ਗੁਦੁ, ਬਹੁਗਾ ਮੀਰੁ ਕੁਤੜ੍ਹਾਲਵੁਤਾਰਨੀ.

27. ﴿ وَيَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَخُونُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَتَخُونُوا أَمْبَانِكُمْ وَإِنَّمَا تَعْلَمُونَ ﴾
ਓ ਵਿਖ੍ਯਾਤੁਲਾਰਾ! ਮੀਰੁ ਅਲ੍ਲਾਹਾਕੁ ਮਰਿਯੁ ਅਧੁਨ ਪ੍ਰਪ੍ਰਤਕੁ ਨਮੂਕਦ੍ਰੋਹਾਂ ਚੇਯਕਂਦੀ ਮਰਿਯੁ ਤੇਲਿਸਿਓਂਦੀ ਕੁਡਾ ਮੀ (ਪਰਸ਼ੁਰ) ਅਮਾਨਤੁਲ¹ ਵਿ਷ਯਾਂਲੋ ਨਮੂਕਦ੍ਰੋਹਾਂ ਚੇਯਕਂਦੀ.

28. ਮਰਿਯੁ ਵਾਸਤ੍ਰਵਾਨੀਕੀ ਮੀ ਅਸ੍ਤ੍ਰੇਸ਼ੁਲੁ, ਮੀ ਸੱਤਾਨਂ, ਪੰਕਜਾ ਸਾਧਨਾਲਨੀ ਮਰਿਯੁ ਨਿਖ੍ਵਾਧਿਆ, ਅਲ੍ਲਾਹਾ ਵਢ੍ਹ ਗੋਪਵੁ ਪ੍ਰਮਿਥਲਾਂ ਓਨ੍ਹਾਂਨੀ ਤੇਲੁਸੁਕੋਂਦੀ!

29. ﴿ وَيَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَسْقُوا اللَّهَ بِجُنَاحٍ لَّكُمْ فُرَقَاتٌ وَّلَا يُكْفِرُ عَنْكُمْ سَيِّئَاتُكُمْ وَلَا يَغْفِرُ لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمُ ﴾
ਓ ਵਿਖ੍ਯਾਤੁਲਾਰਾ! ਮੀਰੁ ਅਲ੍ਲਾਹਾ ਯਾਂਦੁ ਭਾਧਕੁਲੁ ਕਲਿਗਿਓਂਬੇ, ਅਧੁਨ ਮੀਕੁ (ਮਂਚੀ ਚੇਦੁਲਨੁ ਗੁਰ੍ਹਿਓਂਚੇ) ਵਿਚਕਣਾ ਸ਼ਕਿਨੀ ਪ੍ਰਸਾਦਿਂਚੀ, ਮੀ ਸੁਂਦੀ ਮੀ ਪਾਪਾਲਨੁ ਤੋਲਿਗਿਂਚੀ, ਮੀਮੂਲੀ ਕ੍ਰਮੀਨਸ਼ਾਦੁ. ਮਰਿਯੁ ਅਲ੍ਲਾਹਾ ਦਾਤ੍ਰਤ੍ਵਾਂਲੋ ਸਰ੍ਹੋਤਮੁਦੁ.

30. ਮਰਿਯੁ (ਓ ਪ੍ਰਪ੍ਰਕਾ!) ਸਤ੍ਯ ਤੀਰਸ਼ਾਦੁਲੁ, ਨੀਮੂਬਾਂਧਿਂਚਟਾਨੀਕੀ ਨੀਮੂਹਾਤਮਾਰ੍ਗਟਾਨੀਕੀ, ਲੇਦਾ ਨੀਮੂਵੇਦਲਗੋਟ੍ਟਟਾਨੀਕੀ ਕੁਟੁਲੁ ਪਨ੍ਮੂਤੁਨ੍ਮੁ ਵਿ਷ਯਾਨ੍ਨੀ (ਜ੍ਞਾਪ੍ਰੀਕਿਤੇਮ੍ਹਚਕੋ)! ਵਾਰੁ ਕੁਟੁਲੁ ਪਨ੍ਮੂਤੂ ਊਨ੍ਹਾਰੁ ਮਰਿਯੁ ਅਲ੍ਲਾਹਾ ਕੁਡਾ ਕੁਟੁਲੁ ਪਨ੍ਮੂਤੂ ਊਨ੍ਹਾਦੁ. ਮਰਿਯੁ ਵਾਸਤ੍ਰਵਾਨੀਕੀ ਅਲ੍ਲਾਹਾਯੇ ਕੁਟੁਲੁ ਪਨ੍ਮੂਠਾਂਲੋ ਅਂਦਰਿ ਕਂਬੇ ਉਤ੍ਤਮੁਦੁ.²

1. ਅਮਾਨਤੁਲ ਕੋਰਕੁ ਚੂਦਿਂਦੀ, 33:72.

2. ਇਹ ਮਕਾਨੀ ਮੁਲ੍ਹੀਕਾਲੀ ਦਾਰੁਨ੍ਮੂਦਾਈ ਮੁਹਾਮੂਦ (ਨੂੰ ਅਸੁ)ਨੁ ਹਾਤ੍ਯਚੇਯਟਾਨੀਕੀ; ਪ੍ਰਤਿ ਤੇਗਸੁਂਦੀ ਬਕ ਯੁਵਕਣ੍ਣੀ ਤਧਾਰੁਚੇਸਿਨ ਕੁਟੁ. ਵਾਰਂਤਾ ਦੈਵਪ੍ਰਪ੍ਰਤੁ (ਨੂੰ ਅਸੁ), ਇੱਥੀਚੁਟ੍ਟੀ ਰਾਤ੍ਰਿਵੇਲ ਗੁਮੀਗੂਛੀ, ਅਤਨੀ ਰਾਕਕੁ ਏਦੁਰੁ ਚੂਸ੍ਨਾ ਊਂਟਾਰੁ. ਅਲ੍ਲਾਹਾ (ਸੂ.ਤਾ.), ਓ ਵਿ਷ਯਾਂ ਦੈਵਪ੍ਰਪ੍ਰਤੁ (ਨੂੰ ਅਸੁ)ਕੁ ਤੇਲੁਪੁਤਾਦੁ. ਮਰਿਯੁ ਅਤਸੁ (ਨੂੰ ਅਸੁ) ਪਿਛਿਕੇਦੁ ਦੁਮ੍ਮੀ ਤੀਸੁਕੋਨੀ, ਅਲ੍ਲਾਹਾ (ਸੂ.ਤਾ.)ਨੁ ਪ੍ਰਾਹ੍ਲਿਂਚੀ, ਵਾਹਿਪੈ ਚੜ੍ਹਤਾਰੁ. ਦਾਨੀਤੋ ਵਾਰੁ ਅਤਨੀ ਵੇਖ੍ਹੀਪੈਵਟਾਨ੍ਨੀ ਗਮਨੀਂਚਲੇਕਪੈਤਾਰੁ. ਅਤਸੁ (ਨੂੰ ਅਸੁ) ਅਭਾਬਕ (ਰ'ਦਿ. 'ਅ.)ਤੋ ਸਹੋਗ ਰੋਹੋ ਚੇਰੁਕੁਂਟਾਰੁ.

31. میریتم مارے چنلے (آئیت) واریکی نیپیون چبھی نہ پڑھو ہارو: "ہاشمی، میں میں نیا میں میں کوئی تھے میں میں کوڈا جائے وانٹھی رہیں چگل میں (چپنگل میں)۔ اسی کے پلے پوری کوکل گاٹلے مارا تھا!" انہیں اونچا رہو.

32. میریتم ہارو: "اے علیہ! اسی (کو) بھرپور (نیز) نیز گا نے ترپنے میں دی پھیں سرخی میں ایسے! مارے اکاسوں میں دی راٹھی پڑھوں کوئی پیون ہے! لے دا ہندو نا بادھا کر میں شیکھ نہ مارے کی پس کو نیرا!" انہیں پولیکن مارا (جڑا پکڑا چسکو دی).

33. کا نی (اے میں پامیڈ!) نے پوچھا رہا ہے کہ میں دی نے سوچنے کے لئے کوئی پڑھوں ہے اور کوئی مارا تھا! میریتم ہارو کوڈا مارا بھی کوڈا کو رکھوں ہے سوچنے کے لئے کوئی پڑھوں ہے اور کوئی مارا تھا!

34. واری ہاد میں ہے؟ علیہ! واری نے اپنے کو کیا کہ میں دی نے سوچنے کے لئے کوئی پڑھوں ہے اور کوئی مارا تھا؟ ہارو دا نی دھری کر لے کا کوئی نہیں، ہارو پڑھ لے میں سپنی دی اور - پارا میں میں دی اپنے کوئی نہیں۔¹ دا نی دھری کر لے کے پلے دی پٹھی میں گلہارے کا گلہار. کا نی ہاشمی کی چالا میں دی اسی تسلی سکو لے رہا ہے.

35. میریتم (علیہ) گپت (کو) ابھی (پڑھوں) پڑھو ہاری پڑھنے کے پلے کو لے لے کوئی پڑھوں ہے اور کوئی مارا تھا! میریتم چپنگل کوٹھدھوں (تپنی یہ) تپنی میں ہے لے پوچھا رہا ہے کا میں میں سرخی پر نے اکھیں کی بدمولے کو کوئی پڑھوں ہے!²

وَإِذَا أُتُّلَ عَلَيْهِمْ إِيْتَنَا قَالُواْ قَدْ سَمِعْنَا أَوْ
نَشَأْلَقْنَا مِثْلَ هَذَا إِنْ هَذَا إِلَّا
أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ⑦

وَإِذَا قَالُواْ اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ هَذَا هُوَ الْحَقُّ مِنْ
عِنْدِكَ فَامْطِرْ عَلَيْنَا حِجَارَةً مِنَ السَّمَاءِ أَوْ
اثْبِتْنَا بِعَدَابِ الْيَوْمِ ⑦

وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَعْلَمْ بِهِمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ وَمَا كَانَ
اللَّهُ مُعْذِلُ بِهِمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ⑦

وَمَا لَهُمْ أَلَا يَعْلَمُ بِهِمُ اللَّهُ وَهُمْ يَصْدُّونَ عَنِ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَمَا كَانُواْ أُولَيَاءَهُ إِنْ
أُولَيَاءُهُ إِلَّا الْمُتَّقُونَ وَلَكِنَ الْكُفَّارُ لَا
يَعْلَمُونَ ⑦

وَمَا كَانَ صَلَانُهُمْ عِنْدَ الْبَيْتِ إِلَّا مُكَاءَ
وَتَصْدِيَةً فَدُوْقُ الْعَدَادَ بِمَا كَنْتُمْ
تَكْفِرُونَ ⑦

1. میں سپنی کوئی نہیں، میں سپنی میں ایسے نہیں ہاری کی پڑھنے کے لئے کوئی پڑھوں ہے اور کوئی مارا تھا.

2. اسی دیکھنے کے پلے کوئی پڑھوں ہے اور کوئی مارا تھا! اسی دیکھنے کے پلے کوئی پڑھوں ہے اور کوئی مارا تھا! اسی دیکھنے کے پلے کوئی پڑھوں ہے اور کوئی مارا تھا! اسی دیکھنے کے پلے کوئی پڑھوں ہے اور کوئی مارا تھا!

36. نیکویں گا، سత्यتیرنے گرلے، پ্রजالنے اعلیٰ ہوا مارہ گا وہ پس کو راکوندا اپنائیکی، تم دن ہر چھٹے سے رہو۔ وہ رہ جلا گے ہر چھٹے سے ڈنٹا رہے، چیز کو ادی وہی وہی سنا نیکی (دوسرا نیکی) کا رہا مل پڑا تھا گا۔ تر رہا تھا وہ رہ پر اٹھنے لے پڑا رہا۔ ماری یہ ساتھی تیرنے گرلے تھے وہ رہ سرکانے پس کریں چب دتا رہا۔

37. ای دن تھا اعلیٰ ہوا، چند نے (دھمپولے)، مونچی (ساتھی رہنے والے) موندی ہے رہ چئی، دھمپولے دن دنی کے بکری تھے پہاڑی مارکری نے چکرا رہی، بک گوں پوگا چئی وہ رہ دن دنی نے سرکانے پر دھی یہ تھا نیکی۔ جلا گا ہے وہ رہ! وہ رہ نہ پڑ پھی ہے وہ رہ۔

38. ساتھی تیرنے گرلے جلا اس نے بک وے ہے وہ رہ مارنے کو بھے گدھی چھپے یہ ہے دن کھمیں چب دھو تھا گا، کانی وہ رہ (پورے پڑھا رہی نے) ملٹی اپ لان بھی سے! وہ سڑھا نیکی، (دھمپولے) پوری ہے کوں لے پیش یہ ہے جریگا ہے، مارلے وہ رہ کے سان بھی نہیں ہے!

39. ماری یہ ادھر گا (فی ٹھوڑے)² اے مارا تھا میں گل کوں دا پھرے وہ رہ ماری یہ ادا دھر (دھر گا) کے پل ہے اعلیٰ ہوا کو رکے پڑھے کی ہے چب دھنے تھا وہ رہ کے (ساتھی تیرنے گرلے) پھر ادھر تھا ڈنڈن دی، کانی وہ رہ (پھر ادھر تھا) مارنے کو بھے! نیکویں گا اعلیٰ ہوا وہ رہ کر گا لے گا گم نہیں نہیں نہیں گا۔

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنْقَطُونَ أَمْوَالُهُمْ
لِيَصُدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فَسَيُنْقَطُونَ هَاشِمَهُ
تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَهُ شُهُبُّعَلَيْهِنَّ هُ
وَالَّذِينَ كَفَرُوا إِلَى جَهَنَّمَ يُجْهَرُونَ

لِيَبَيِّنَ اللَّهُ الْحَقِيقَهُ مِنَ الطَّقِيبِ وَيَجْعَلَ
الْحَقِيقَهُ بَعْضَهُ عَلَى بَعْضٍ فَيَرَكِمَهُ جَمِيعًا
فَيَجْعَلُهُ فِي جَهَنَّمَ أُولَئِكَ هُمُ الْأَخْسَرُونَ

قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَنْتَهُوا يُغْفَرُ لَهُمْ مَا قَدَّ
سَلَفَ وَإِنْ يَعُودُوا فَقَدْ مَضَتْ سُلْطَنَتُ
الْأَوَّلِينَ

وَقَاتَلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَهُ وَيَكُونُ
الَّذِينُ كُلُّهُ يَلُوءُ فَإِنْ أَتَهُمُوا فَإِنَّ اللَّهَ بِمَا
يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

1. اون بھے وہ رہ ساتھی تیرنے گا رہ ماری یہ دھمپولے مارنے کی چاہیے، وہ رہ پڑھا اعلیٰ ہوا تھا اے لارا چکر تھپنے کو پڑھنے دنی تھے لے گا۔
2. فی ٹھوڑے: اون بھے جکڑ ساتھی تیرنے گا رہ ماری یہ ادھر گا اونی ادھر گا مارا تھا 2:193، ۶:۲۱۷ میں دھمپولے ایسے تھے اکڑ کھا دھا ڈنڈن دی، جانکا مارا تھا، 'س' 'پی' 'ہ' 'ب' 'بھاری'، پوری گا 1، 'پاری' نے 24 ماری یہ پوری گا 3، 'پاری' نے 425۔

40. మరియు ఒకవేళ వారు తిరిగిపోతే! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మీ స్నేహితుడు (సంరక్షకుడు) అని తెలుసుకోండి. అయినే ఉత్తమ స్నేహితుడు (సంరక్షకుడు) మరియు ఉత్తమ సహాయకుడూను!

41. (*) మరియు మీ విజయధనంలో¹ నిశ్చయంగా, అయిదవ భాగం, అల్లాహ్ మరియు అయన ప్రవక్తకు మరియు (అతని) దగ్గరి బంధువులకు మరియు అనాధులకు మరియు యాచించని పేదవారికి² మరియు ప్రయాణీకులకు ఉండని తెలుసుకోండి, ఒకవేళ మీరు - అల్లాహ్ ను మరియు మేము సత్యా సత్యాల అంతరాన్ని విశదంచేసే దినమున, ఆ రెండు సైన్యాలు మార్గానిన (బద్రీయుద్ధ) దినమున, మా దాసునిపై అవతరింపజేసిన దానిని - విశ్వసించేవారే అయితే! మరియు అల్లాహ్ ప్రతిదీ చేయగల సమర్థుడు.³

42. (ఆ దినాన్ని గుర్తుకు తెచ్చుకోండి!) అప్పుడు మీరు లోయలో (మదీనాకు) సమీపంగా ఉన్న స్థలంలో ఉన్నారు మరియు వారు

وَإِنْ تَوَلُّوا فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَوْلَاهُمْ
يَعْلَمُ الْمَوْلَى وَنَعْمَ الْتَّصِيرُ^④

وَاعْلَمُوا أَنَّهَا غَنِيمَةٌ مِّنْ شَيْءٍ فَأَنَّ اللَّهَ
خَيْرٌ وَالرَّسُولُ وَلِذِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى
وَالْمُسَاكِينُ وَابْنُ السَّبِيلِ إِنَّمَا نُنَهِّ أَمْنَمْ
بِاللَّهِ وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَى عَبْدِنَا يَوْمَ الْقِرْقَانِ يَوْمَ
الْتَّقْوَى الْجَمِيعُونَ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ^⑤

إِذَا أَنْتُمْ بِالْعُدُوَّةِ الدُّنْيَا وَهُمْ بِالْعُدُوَّةِ
الْقُصُوى وَالرَّتْكُبُ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَلَوْ

1. 'గనీమతును: విజయధనం, అంటే సత్యతిరస్కారులతో జరిగిన ధర్మయుద్ధంలో గలుపు పొందిన తరువాత ముస్లింలకు దొరికేదంతా.
2. ఇక్కడ అల్-మిస్క్యుసున్, అనే శబ్దం ఉంది. ఇది అల్-ఫుఫూరా కంటే భిన్నమైనది. ఘట్టిరున్ - అంటే ఏమీ లేనందుకు ఇతరులనుండి యాచించే వాడు. మిస్క్యున్ అంటే అతని దగ్గర కొంత ఆదాయం ఉంది, కానీ అది అతని నిత్యావసరాలకు పూర్తికాదు. ఇట్టివారు తమస్యాభిమానం పల్ల ఇతరులను సహాయానికి యాచించరు.
3. బద్రీ యుద్ధం - యుద్ధ సామాగ్రి తక్కువ తీసుకొని కేవలం వాణిజ్య బిడారాన్ని దోచుకోవటానికి వచ్చిన 313 ముస్లింలు మరియు వారిని పూర్తిగా నిరూలించాలనే ఉద్దేశంతో! అత్యధిక యుద్ధసామాగ్రితో వచ్చిన ముఖ్రిక ఖురైషుల మధ్య జరిగింది. అల్లాహ్ (స.త.) తాను పంపిన ప్రవక్తకు ముహమ్మద్ ('స' అస) సత్యవంతుడు, సన్నార్గంపై ఉన్నాడు మరియు తాను పంచిన, జీవన మార్గమే (ఇస్లామ్), మోక్షం (స్వర్గం) పొందటానికి సరైన మార్గమని నిరూపించదలచి, ఈ యుద్ధాన్ని చేయించి, ముస్లింలకు విజయాన్ని చేకూర్చి, సత్యసత్యాల మధ్య భేదాన్ని నిరూపించాడు, చివరకు సత్యమే వర్ధిల్లతుందని చూపాడు.

(ముఖ్యికులు) దూరంగా ఉన్న స్థలంలో ఉన్నారు.¹ మరియు బిడారం మీకు (క్రింది (బద్ధు) వైపునకు. ఒకవేళ మీరు (ఇరువురు) యుధ్ఫం చేయాలని నిర్ణయించుకొని ఉంటే! మీరు మీ నిర్ణయాన్ని పాటించకుండా ఉండేవారు. కానీ అల్లాహ్ తాను నిర్ణయించిన కార్యాన్ని పూర్తిచేయానికి, నశించేవాడు సృష్టిమైన నిదర్శనం పొందిన తరువాత నశించాలని మరియు జీవించేవాడు సృష్టిమైన నిదర్శనం పొందిన తరువాత జీవించాలని అలా చేశాడు. మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సర్వం వినేవాడు, సర్వజ్ఞుడు.

43. (ఓ ప్రపక్తా!) అల్లాహ్ నీకు, నీ స్వప్నంలో వారిని కొఢిమందిగా చూపింది (జ్ఞాపకం చేసుకో)! వారిని ఎక్కువ మందిగా నీకు చూపించి, మీరు తప్పక ఘైర్యాన్ని కోలోవాయి (యుధ్ఫ) విషయంలో వాడులాడే వారు. కానీ వాస్తవానికి, అల్లాహ్ మిమ్మల్చి రక్తించాడు. నిశ్చయంగా, ఆయనకు హృదయాలలో ఉన్న విషయాలన్నీ బాగా తెలుసు.

44. మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి) అల్లాహ్ నెరవేర్పవలసిన పనిని నెరవేర్పటానికి, మీరు (బద్ర్ యుధ్ఫరంగంలో) మార్గానినపుడు, వారి (అవిశ్వాసుల) సైన్యాన్ని మీ కన్నులకు కొఢిగా చూపాడు మరియు మిమ్మల్చి కొఢిమందిగా వారికి చూపాడు. మరియు అన్ని వ్యవహారాలూ (నిర్ణయానికి) అల్లాహ్ వైపునకే మరలింప బడతాయి.

45. ఓ విశ్వాసులారా! మీరు ఏ సైన్యానైనా ఎదుర్కొనేటప్పుడు, సైర్యంతో ఉండండి. మరియు

تَوَاعَدُّتُمُ الْخُلَفَاءِ فِي الْبَيْعِدِ لَا كُنْ
لَّيَقْضِيَ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا لَّيَهُمْ كَمْ
هَلَكَ عَنْ أَيْنَةٍ وَّيَحْيَى مَنْ حَيَ عَنْ بَيْنَةٍ
وَلَمْ يَأْتِ اللَّهُ بِسَمِيمٍ عَلَيْهِ^⑦

إِذْ يُرِيكُمُ اللَّهُ فِي مَنَامِكُمْ قَلِيلًا وَلَا
أَرْكَمُ كَثِيرًا فَالْفَسِيلُمُ وَلَتَنَازَعُمُ فِي
الْأَمْرِ وَلَكِنَّ اللَّهَ سَلَّمَ إِنَّهُ عَلَيْهِ بِدَاتٍ
الصُّدُورِ^⑧

وَإِذْ يُرِيكُمُوهُمْ إِذْ التَّقْيِيَمُ فِي آعِيَنِكُمْ قَلِيلًا
وَيُقْلِلُكُمْ فِي آعِيَنِهِمْ لَيَقْضِيَ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ
مَفْعُولًا وَلَمْ يَأْتِ اللَّهُ بِرَجُعَ الْأُمُورِ^⑨

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ امْتُوا إِذَا الْيَمْنُ فَئَةً فَاقْتُلُوْا

1. 'ఉద్దేశ్యికులు' ను సమీప స్థలం. అంటే బద్ర్ లోయలో, మదీనా సుండి సమీపంలోనున్న స్థలం. మరియు 'ఉద్దేశ్యికులు' ను అంటే, బద్ర్ లోయలో, మొదటి స్థలంతో పోల్చితే మదీనా సుండి దూరంగా ఉన్న స్థలం.

అల్లాహ్ ను అత్యధికంగా స్వరిస్తే, మీరు సాఫల్యం పొందవచ్చు!

46. మరియు అల్లాహ్ కు మరియు ఆయన ప్రవక్తకు విధేయులై ఉండండి మరియు పరస్పర కలహాలకు గురికాకండి, అట్లు చేస్తే మీరు బలహీనులవుతారు మరియు మీ బల సాహసాలు తగ్గిపోతాయి. మరియు సహనం వహించండి. నిశ్శయంగా, అల్లాహ్ సహనం వహించే వారితో ఉంటాడు.

47. మరియు తమ గృహాలనుండి, ప్రజలకు చూపటానికి దురాఖిమానంతో బయలుదేరి ఇతరులను అల్లాహ్ మార్గంనుండి ఆపేవారివలే కాకండి. మరియు వారు చేసే క్రియ లన్నింటీనీ అల్లాహ్ పరివేష్టించిఉన్నాడు.

48. మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి అవిశ్వాసులకు) వారి కర్కులు ఉత్తమమైనవిగా చూపించి తైప్పే తాన్ వారితో అన్నాడు: “ఈ రోజు ప్రజలలో ఎవ్వడునూ మిమ్మల్ని జయించలేదు, (ఎందుకంటే) నేను మీకు తోడుగాఉన్నాను.” కానీ ఆ రెండుపక్కాలు పరస్పరం ఎదురుపడినపుడు, అతడు తన మదమలైపై వెనకకుమరలి అన్నాడు: “వాస్తవంగా, నాకు మీతో ఎలాంటి సంబంధం లేదు, మీరు చూడనిది నేను చూస్తున్నాను. నిశ్శయంగా, నేను అల్లాహ్ కు భయపడుతున్నాను.”¹ మరియు అల్లాహ్ శిక్క విధించటంలో చాలా కతినుడు.”

49. కపటవిశ్వాసులు మరియు ఎవరి హృదయాలలో రోగముందో వారు: “ఏరిని (ఈ విశ్వాసులను) వారి ధర్మం మోసపుచ్చింది.” అని అంటారు, కానీ అల్లాహ్ యందు నమ్మకం

وَادْكُرُوا اللَّهَ كَيْثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ⑥

وَأطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازِعُوا فَإِنَّ اللَّهَ مَعَ الظَّاهِرِينَ ⑦

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ حَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ
بَطَرًا أَوْ رِثَاءَ النَّاسِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ
اللَّهِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ بِمَا يَعْمَلُونَ بِعِظِيمٍ ⑧

وَإِذْ رَأَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَنُ أَعْمَالَهُمْ وَقَالَ لَا
غَالِبٌ لَكُمُ الْيَوْمَ مِنَ النَّاسِ وَإِنِّي جَازَ لِكُمْ
فَلَمَّا رَأَتِ الْفَئَثِينَ نَكَصَ عَلَى عَقْبَيْهِ وَقَالَ
إِنِّي بِرِئٍ مِنْكُمْ إِنِّي أَرِي مَالَرَوْنَ إِنِّي آخَافُ
اللَّهَ وَوَاللَّهُ شَرِيدُ الْعَقَابِ ⑨

إِذْ يَقُولُ الْمُنْفَقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ
مَرَضٌ عَزَّزُهُ لَا دِينُهُمْ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ
فَإِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ⑩

1. చూడండి, 59:16.

గలవాని కొరకు, నిశ్చయంగా అల్లాహ్ సర్వ శక్తిమంతుడు మహా వివేచనాపరుడు.

50. మరియు సత్యతిరస్కారుల ప్రాణాలను దైవదూతులు తీసే దృశ్యాన్ని నీవు చూడ గలిగితే (ఎంత బాగుండేది). వారు (దేవ దూతులు) వారి ముఖాలపైనను మరియు వారి పిరుదులపైనను కొడుతూ ఇలా అంటారు: “భగవగ మండే ఈ సరకాగ్నిశిక్షను చవిచూడండి.”¹

51. “ఇది మీరు స్వయంగా మీ చేతులారా చేసి పంపిన కర్మల ఫలితమే! మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ తన దాసులకు ఏ మాత్రం అన్యాయం చేయడు.”

52. ఫిర్మెన్ జాతి వారి మరియు వారికి పూర్వం వారి మాదిరిగా, ఏరు కూడా అల్లాహ్ సూచన(అయాత్)లను తిరస్కరించారు, కాబట్టి అల్లాహ్ వారి పాపాల ఫలితంగా వారిని శిక్షించాడు. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ మహా బలవంతుడు, శిక్ష విధించటంలో చాలా కరిసుడు.²

53. ఇది ఎందుకంటే! వాస్తవానికి, ఒక జాతివారు, తమ నడవడికను తాము మార్పు కొనంత వరకు, అల్లాహ్ వారికి ప్రసాదించిన తన అనుగ్రహాన్ని ఉపసంహరించుకోడు.³ మరియు నిశ్చయంగా అల్లాహ్ సర్వం వినేవాడు, సర్వజ్ఞాడు.

54. ఫిర్మెన్ జాతి వారు మరియు వారికి పూర్వం వారి మాదిరిగా! ఏరు కూడా తమ ప్రభువు సూచన(అయాత్)లను అబద్ధాలని నిరాకరించారు. కాబట్టి వారి పాపాలకు ఫలితంగా

وَلَوْتَرِي إِذْ يَتَوَافَقُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَالْمُلِّكَةُ
يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَآدْبَارَهُمْ وَذُو فُؤُدُّهُمْ
عَذَابَ الْحَرَقِ^①

ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتُ أَيْدِيهِكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ
بِظَلَامٍ إِلَّا لِعَيْنِهِ^②

كَدَأْبُ إِلَيْ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَفَرُوا
بِإِيمَانِ اللَّهِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ إِنَّ اللَّهَ
قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ^③

ذَلِكَ يَأْنَ اللَّهُ لَهُ يُكْمِلُ مُغَيْرَاتِهِ أَنْعَمَهُ عَلَى
قَوْمٍ حَتَّى يُعِرِّفُوا مَا بِأَنفُسِهِمْ وَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ
عَلَيْهِ^④

كَدَأْبُ إِلَيْ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
كَدَبُوا يَا إِيَّاكَ رَبِّيُّهُمْ فَأَهْلَكَهُمْ بِذُنُوبِهِمْ
وَأَغْرَقْنَا أَلَّا قِرْعَوْنَ وَكُلُّ كَانُوا أَظْلَمِيْنَ^⑤

1. చూడండి, 6:93.

2. పదీద్ అల్-ఇబ్రాహిమ్: Severe in Chastising కంఠినంగా శిక్షించేవాడు, పట్టిప్పంగా పట్టుకునేవాడు.

3. చూడండి, 13:11.

వారిని నాశనంచేశాము. మరియు ఫిర్ బోసు జాతివారిని ముంచివేశాము. మరియు వారందరూ దుర్మార్గులు.¹

55. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ దృష్టిలో సత్యాన్ని తిరస్కరించే వారు నీచాతినీచమైన జీవులు, కావున వారు విశ్వసించరు.²

56. వారిలో ఎవరితోనైతే నీవు ఒడంబడిక చేసుకున్నావో! వారు ప్రతిసారీ తమ ఒడంబడికను భంగపరుస్తున్నారు. మరియు వారికి దైవభీతిలేదు.³

57. ఒకవేళ నీవు యుద్ధరంగంలో వారిపై ప్రాబల్యం పొందితే - వారి వెసుక ఉన్న వారు చెల్లాచెద్దరై పోయేటట్లుగా - వారిని శిక్షించు. బహుశా వారు గుణపాతం నేర్చుకోవచ్చు!

58. మరియు ఒకవేళ నీకు ఏ జాతి వారి పల్లవైనా నమ్మకద్రోహం జరుగుతుందనే భయమే ఉంటే - మీరు ఇరువక్కం వారు సరిసమానులని తెలుపటానికి⁴ - (వారి ఒప్పుందాన్ని) వారిపైపుక విసరివేయి. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ నమ్మకద్రోహాలు అంటే ఇష్టపడడు.

إِنَّ شَرَّ الدَّوَائِتِ عِنْدَ اللَّهِ الَّذِينَ كَفَرُوا فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ^①

الَّذِينَ عَاهَدُتَ مِنْهُمْ ثُمَّ نَقْضُوهُنَّ عَهْدَهُمْ فِي كُلِّ مَرَّةٍ وَهُمْ لَا يَتَّقْبَلُونَ^②

فَإِنَّمَا تَنْهَىٰهُمْ فِي الْحُرُبِ عَنِ الْمُنْكَرِ مَمْنُ خَلَقُهُمْ لَعَلَّهُمْ يَذَكَّرُونَ^③

وَإِنَّمَا تَغْنَمُ مِنْ قَوْمٍ خَيْرَهُمْ فَإِنَّهُمْ لَهُمْ عَلَىٰ سَوَاءٌ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ^④

1. అల్లాహ్ (సు.తా.) ఎవరికి అన్యాయం చేయడు. చూడండి, 41:46.

2. సత్యాతిరస్కారులు అల్లాహ్ (సు.తా.) దృష్టిలో మానవులలోనే కాదు, జంతువులలో కూడా నీచాతినీచ జాతికిచెందిన వారు అని అర్థం.

3. కొందరు వ్యాఖ్యతులు, వీరు బనూ-ఖురై-జహ్ అనే యూద తెగవారు అని అంటారు. కండక యుద్ధ కాలంలో వీరు సత్యాతిరస్కారులకు సహాయపడమని దైవప్రవక్త ('స'అస)తో ఒడంబడి చేసుకుంటారు. కానీ వారు తమ ఒడంబడికకు కట్టబడి ఉండరు. దీని మరొక భావం ఏమిటంటే ముస్లింలు, ఇతర ధర్మాల వారితో ఒప్పుందాలు చేసుకొని వారితో శాంతియుతంగా నివసించడం, ధర్మ సమ్మతం మరియు యుక్తమైనది కూడాను. కానీ వారు బహిరంగంగా విశ్వాసఫూతకానికి పూనుకుంటే వారితో పోరాడాలి.

4. 'అలా సవాజన్: అంటే సరిసమానులని తెలుపటానికి. అంటే మీరు ఒడంబడికను త్రైంపి నందుకు మేము కూడా ఆ ఒడంబడికను త్రైంపుతున్నాము. ఇక మీదట ప్రతి ఒక్కరు తమ రక్షణకు తామే బాధ్యతని, స్వప్తం చేయటం.

59. میری یوں سنتی تر نہیں رہے، تاہم یوں تھیں اور کوئی نہیں بھائیں چننا وہ سردار ہے۔ نیسخیوں گا، وارو (اعلماً پا شیکھ نہیں) تھیں اور کوئی نہیں۔

60. میری یوں میرے ہی سکتی میں رکھ بولنا ماری گیا، یہ دفعہ سو گورا لہ سو نیڈھ پر چکر کیا، داہی داریا اعلماً پا کے سترے پر لے نے میں سترے پر لہ سو میری یوں اعلماً پا کے تسلیں، میں کو تسلی یوں نی ایسا رہا لہ سو کوڑا بھی کوئی پیشہ تھا گا چے یوں نہیں۔ میری یوں اعلماً پا مارڈوں میں میرے ہی میں بھرپور چہنسی نا داہی پھر لیتے ہیں میں کو پورا ریگا چلیں گے اور ہبھا تھا تھا۔ میری یوں میں کوئی ۱۰۰ ہزار یوں جرگا۔ (1/8)

61. * کاہی بکھرے ہے وارو کا ۳۰ پیٹے پر کوئی میگری تھی نہیں کوڑا داہی کی دیگو میری یوں اعلماً پا پر اپنے اپنے رہا۔¹ نیسخیوں گا آیا سر ۲۰۰ ہزار یوں ویسے ہاڈوں، سر ۲۰۰ ہزار یوں۔

62. کاہی بکھرے ہے وارو نیسخیوں میں گیا ۳۰ چالاں سو ۱۰۰ ہزار یوں! نیسخیوں گا، نہیں اعلماً پا یہ چالاں۔ آیا نے تھا سو ۱۰۰ ہزار یوں داریا میری یوں ویسخیوں لہ داریا نیسخیوں بیل پر رہا۔

63. میری یوں آیا نے واری (ویسخیوں لہ) پانچ دن یا لہ سو کلی پا ہاڈوں۔ بکھرے ہے نہیں بھائیوں ۷۵ نہیں سو میسی ۷۵ بھرپور چہنسی نا، واری پانچ دن یا لہ سو کلی پچھا لپھ۔ کاہی اعلماً پا یہ واری میڈھے پر میں کلی گیا چاہو۔² نیسخیوں گا

وَلَا يُصِّبَنَ الظَّالِمُونَ كَفَرُوا سَبَقُوا إِنَّهُمْ
كَلْيُجِرُونَ ④

وَأَعْدُوا لَهُمْ مَا أَسْتَطَعْتُمْ مِنْ فُوَّةٍ وَمِنْ
رِبَاطِ الْغَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوا لَهُمْ وَعَدُوا كُمْ
وَآخَرِينَ مِنْ دُونِهِمْ لَا يَعْلَمُونَهُمْ اللَّهُ
يَعْلَمُهُمْ وَمَا تَنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
يُوفَ إِلَيْكُمْ وَآنَّمُ لِأَظْلَمُونَ ⑤

وَلَنْ جَنَحُوا لِلشَّرِّ فَاجْنَهْ لَهَا وَتَوَسَّلُ عَلَى
اللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ⑥

وَلَنْ يُرِيدُوا أَنْ يَعْذَبُوكَ فَإِنَّ حَسِبَكَ اللَّهُ
هُوَ الَّذِي أَيَّدَكَ بِصُرُّهُ وَبِالْمُؤْمِنِينَ ⑦

وَالَّذِي بَيْنَ قُلُوبِهِمْ لَوْأَنْفَقَتْ مَا فِي الْأَرْضِ
جَيْعَانًا أَلْقَتْ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ لَوْلَا كِنْ أَنَّ اللَّهَ أَكْفَ
بَيْنَهُمْ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ⑧

1. چار دن، 47:35 میری یوں 8:39.

2. چار دن، 3:103. 'پا نے نے' دی جاتی دن سو پانچ سو پندرہ میں 'پا میڈ' ('پا' اور) میں دی نا اپنے اپنے لہ سو کلی پچھا لپھیں چہنسی نا پر سو ۱۰۰ ہزار یوں کاہی چار دن، ('پا' پا یہ بھاری، کیتا بھاری اور میگھی، بھا بھاری، 'گ' جے و تھری، 'ا' تھری، 'ن' سو، میسی ۷۵ کیتا بھاری اور جھکا تھری، بھا بھاری، 'ج' اپنا، 'ا' اور میسی ۷۵ لپھتھری، بھا بھاری پھری، 'ا' اور اعلماً جسناں)۔

ఆయన సర్వశక్తి సంపన్ముదు, మహా వివేచనాపరుడు.

64. ﴿٦٤﴾ وَمَنْ يُحْكِمُ الْعِدْلَ فَإِنَّمَا يَعْمَلُ بِنَفْسِهِ إِنَّمَا يُحْكِمُ الْعِدْلَ الَّذِينَ حُسْنُوا مَا كَيْدُهُمْ بِأَنْ يُجْزَى عَلَيْهِمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

ఓ ప్రవక్త! నీకూ మరియు నిన్ను అనుసరించే విశ్వాసులకు అల్లాహ్ యే చాలు!

65. ﴿٦٥﴾ وَمَنْ يُحْكِمُ الْعِدْلَ فَإِنَّمَا يَعْمَلُ بِنَفْسِهِ إِنَّمَا يُحْكِمُ الْعِدْلَ الَّذِينَ حُسْنُوا مَا كَيْدُهُمْ بِأَنْ يُجْزَى عَلَيْهِمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

ఓ ప్రవక్త! విశ్వాసులను యుద్ధానికి ప్రోత్సహించు. మీలో ఇరవైమంది సైర్యం గలవారుండే, వారు రెండువందల మందిని జయించగలరు. మరియు మీరు వందమంది ఉంటే వేయమంది సత్యతిరస్కారులను జయించగలరు. ఎందుకంటే వారు (సత్యాన్ని) గ్రహించలేని జాతికి చెందినవారు.¹

66. ﴿٦٦﴾ وَمَنْ يُحْكِمُ الْعِدْلَ فَإِنَّمَا يَعْمَلُ بِنَفْسِهِ إِنَّمَا يُحْكِمُ الْعِدْلَ الَّذِينَ حُسْنُوا مَا كَيْدُهُمْ بِأَنْ يُجْزَى عَلَيْهِمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

ఇప్పుడు అల్లాహ్ మీ భారాన్ని తగ్గించాడు, ఎందుకంటే వాస్తవానికి, మీలో బలపీసత ఉన్నదని ఆయనకు తెలుసు. కాబట్టి మీలో వందమంది సైర్యం గలవారు ఉంటే వారు రెండువందల మందిని జయించగలరు. మరియు మీరు వేయమంది ఉంటే, అల్లాహ్ సెలవుతో రెండువేల మందిని జయించగలరు. మరియు అల్లాహ్ సహస్రం గలవారితో ఉంటాడు.

67. ﴿٦٧﴾ وَمَنْ يُحْكِمُ الْعِدْلَ فَإِنَّمَا يَعْمَلُ بِنَفْسِهِ إِنَّمَا يُحْكِمُ الْعِدْلَ الَّذِينَ حُسْنُوا مَا كَيْدُهُمْ بِأَنْ يُجْزَى عَلَيْهِمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

(శత్రువులతో తీవ్రంగా పొరాది, వారిని) పూర్తిగా అణచనంతవరకు, తనవద్ద యుద్ధ షైదీలను ఉంచుకోవటం ధరణిలో, ఏ ప్రవక్తకూ తగదు.² మీరు ప్రాపంచిక సామగ్రి కోరు తున్నారు. కానీ అల్లాహ్ (మీ కొరకు) పరలోక (సుఖాన్ని) కోరుతున్నాడు. మరియు అల్లాహ్ |

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ حَسِبُوكُمْ أَنَّهُمْ مَنْ اتَّبَعَكُمْ وَمَنْ أَنْتُمْ إِنَّمَا أَنَا بِنَفْسِي حَسِبٌ وَمَنْ أَنْتُمْ إِنَّمَا أَنَا بِنَفْسِي حَسِبٌ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ حَرَضُوكُمُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الْقِتَالِ إِنَّمَا أَنْتُمْ مُّنْكَرٌ عَشْرُونَ صَدِرُونَ يَغْلِبُونَا مَائَتِينَ وَلَمْ يَكُنْ مِنْكُمْ مَائَةٌ يُغْلِبُوْا الْقَافِلَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِإِنْهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ^④

أَنْهُنَّ خَفَقُوا لِأَنَّهُمْ عَنْهُمْ وَعَلَمُوا أَنَّ فِيهِمْ ضَعْفًا فَلَمْ يَكُنْ مِنْكُمْ مَائَةٌ صَابِرَةٌ يَغْلِبُوا مَائَتَيْنِ وَلَمْ يَكُنْ مِنْكُمْ أَلْفٌ يَغْلِبُوا الْقَافِلَةَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مُعَذِّلُ الضَّرِّينَ^④

مَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ يَكُونَ لَهُ أَسْرَى حَتَّى يُشْخَنَ فِي الْأَرْضِ تُرْبَدُونَ وَنَعَرَضَ الدُّنْيَا وَاللَّهُ يُرِيدُ الْآخِرَةَ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ^④

1. చూడండి, 6:25, 7:179, 9:87.

2. చూడండి, 47:4. ఈ ఆయత్ సారాంశం ఏమిటంటే: ఎంతవరకైతే శత్రువులను హతమార్చి, వారిపై పూర్తిగా ప్రాబల్యాన్ని పొందరో, జయించరో! అంతవరకు, వారితో పొరాది వారిని హతమార్చిలి వారి యుద్ధం చేయగల శక్తిని పూర్తిగా అంతమొందించాలి. ఆ తరువాతనే వారి యుద్ధషైదీలను విమోచనాధనం తీసుకొని విడిచే విషయం గురించి ఆలోచించాలి, లేనిచో అవకాశం దొరకగానే వారు మొమ్మల్ని, నిర్మాలించటానికి ప్రయత్నించవచ్చు!

సర్వశక్తిమంతుడు, మహా వివేచనాపరుడు.

68. ఒకవేళ అల్లాഹ్ (ఫర్మానా) ముందే ప్రాయబడి ఉండకపోతే, మీరు తీసుకున్నదానికి (నీర్షయానికి) మీకు ఫూరశిక్క విధించబడి ఉండండి.¹

69. కావున మీకు ధర్మసమైతంగా లభించిన ఉత్తమమైన విజయధనాన్ని అనుభవించండి. అల్లాహ్ యందు భయభక్తులు కలిగిఉండండి. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ క్షమాశీలుడు, అపార కరుణాప్రదాత.

70. ఓ! ప్రవక్తా! నీ ఆధీనంలో ఉన్న యుద్ధ బైదీలతో ఇలా అను: “ఒకవేళ అల్లాహ్ మీ పృథివీలలో మంచితనం చూస్తే ఆయన మీ పద్ధతినుండి తీసుకున్న దానికంబే ఎంతో ఉత్తమ మైన దానిని మీకు ప్రసాదించి ఉంటాడు. మరియు మిమ్మల్ని క్షమించి ఉంటాడు. మరియు అల్లాహ్ క్షమాశీలుడు, అపార కరుణాప్రదాత.”²

71. కానీ ఒకవేళ వారు నీకు సమైక్యద్రోహం చేయాలని తలచుకుంబే, వారు ఇంతకు పూర్వం అల్లాహ్ కు సమైక్యద్రోహం చేశారు, కావున వారిపై నీకు శక్తినిచ్చాడు. మరియు అల్లాహ్ సర్వజ్ఞాడు, మహా వివేచనాపరుడు.

1. ఈ ఆయత్ 67వ ఆయత్ తరువాత అపథరింపజేయబడింది. ‘ప్రాయబడినమాట’ను గురించి వ్యాఖ్యాతలలో భేదాభిప్రాయాలున్నాయి. కొండరు ఇది విజయధనం అంటారు. అందుకే ఫిద్య తీసుకున్న క్షమించబడ్డారు అంటారు. మరి కొండరు బ్రద్ యుద్ధంలో పాల్గొన్నవారి ‘పాపాలన్నీ క్షమించబడిన’ విషయం అంటారు. మరికొండరు, దైవప్రవక్త వారిమధ్య ఉండటమే క్షమాపణకు కారణం అంటారు. బ్రద్ యుద్ధంలో బైదీలైన 70 మంది ముషిక్ బురైషులను విమోచనాధనం (ఫిద్య) తీసుకుని విడిచిన తరువాత ఈ ఆయత్ మరియు దీని మునుపటి మరియు దీని తరువాత ఆయత్లు అపథరింపజేయబడ్డాయి. వివరాలకు చూడండి, ఫంక్షన్ ఆల్-బుదీర్.

2. చూడండి, 47:4.

لَوْلَا كِتَابٌ مِّنَ اللَّهِ سَيَقَ لَكُمْ فِيمَا
أَخْذَنَا مِنْ عَذَابٍ عَظِيمٌ

فَكُلُّوا مِمَّا أَغْنَيْنَا حَلَالًا طَيْبًا وَأَنْقُوا اللَّهَ إِنَّ
اللَّهَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ قُلْ لَمْنَ فِي أَيْدِيهِمْ مِّنَ الْكَوَافِرِ إِنْ
يَعْلَمُ اللَّهُ فِي قُلُوبِكُمْ خَيْرٌ يُوْلَئِكُمْ خَيْرٌ مِّمَّا أَخْذَ
مِنْكُمْ وَيَعْلَمُ اللَّهُ عَفْوُرٌ رَّحِيمٌ

وَإِنْ يُرِيدُوا خِيَانَتَكَ فَقَدْ خَانُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلِ
فَأَمْنِنَ مِنْهُمْ وَإِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

72. نیکوں کا، ویسے سیں چیزیں والہ پھرے یہ
واروں میں ریتیں تھیں سانپدھ میں ریتیں
پڑھا لتھے اعلیٰ ہو ماروں لے پڑھا دے واروں^۱,
واریکی افسوس میں چھوڑا رہا میں ریتیں سچھوئیں
چھوڑا^۲, آندر رہا بکری کو کری میں تھیں.^۳
میں ریتیں اپنے رہتے ویسے سیں چیزیں والہ پھرے دے
واروں، والہ پھرے نہ نہ تواریکوں کو واری میں تھیں
میں کو اپنے سانپدھ دے دے دیں۔ کا نی واروں
ڈھونے کے سانپدھ دھونے کے سانپدھ دھونے دے دیں،
واریکی سچھوئیں چھوڑا کر دے کر دیں کر دیں؛ کا نی
میں کوں بدن بھیک چھوڑا جاتی واریکی ویسے میں تھیں
ماروں کا دماغ، میں ریتیں اعلیٰ ہو میں ریتیں
چھوڑا نہ دھونے کا صورت نہ دھونے کا صورت.

73. میں ریتیں سچھوئیں رہنے کے لئے بکری
کو کری سے پھرے اتھیں لے دیں (ویسا ہے سلارا!)
میں رہ کردا آلا چھوڑا کر دیں میں ریتیں
پر سبھ رہنے کے لئے پر سبھ رہنے کے لئے پر سبھ رہنے کے لئے
کوں پر سبھ رہنے کے لئے کوں پر سبھ رہنے کے لئے
کوں پر سبھ رہنے کے لئے کوں پر سبھ رہنے کے لئے.

74. میں ریتیں اپنے رہتے ویسے سیں چیزیں والہ
پھرے یہ اعلیٰ ہو ماروں لے پڑھا دے واروں
میں ریتیں اپنے رہتے واریکی افسوس میں چھوئیں سچھوئیں
پڑھا دے واروں؛ جھلکی دے وارے نیج میں نہ
ویسا ہے سلارا، واریکی واری (پاپا ل) کوں مارا
میں ریتیں گے رہ پر سبھ رہنے کے لئے پاپا ل دھونے کے لئے دھونے کے لئے.

75. میں ریتیں اپنے رہتے تھر وہاں ویسے سیں چیزیں
میں ریتیں والہ پھرے یہ میں ریتیں میں کوں بھائیں
(اعلیٰ ہو ماروں لے) پڑھا دے واروں کوں دھونے کے لئے دھونے کے لئے.

إِنَّ الَّذِينَ أَمْتُوا هَا جَرُوا وَجَهَدُوا يَأْمُوا لَهُمْ
وَأَفْسَهُمْ فِي سَيِّئِ الْحَالِ وَالَّذِينَ أَوْأَوْ نَصَرُوا
أُولَئِكَ بَعْضُهُمْ أُولَئِكَ بَعْضُهُمْ وَالَّذِينَ أَمْتُوا
وَلَمْ يُهَاجِرُوا مَا لَكُمْ مِنْ شَيْءٍ
حَتَّىٰ يُهَاجِرُوا وَلَمْ يَأْتِهِمْ كُفُرُ الَّذِينَ
فَعَلَيْكُمُ التَّصْرِيلَ الْأَعْلَى قَوْمٌ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ
مُّيَتَّقُّ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ^۱

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِأَعْصُمْهُمْ أُولَئِكَ بَعْضُ الْأَقْعُدُونَ
تَنْكُنُ فِي الْأَرْضِ وَفَسَادُ كَبِيرٌ^۲

وَالَّذِينَ أَمْتُوا هَا جَرُوا وَجَهَدُوا فِي
سَيِّئِ الْحَالِ وَالَّذِينَ أَوْأَوْ نَصَرُوا أُولَئِكَ هُمُ
الْمُؤْمِنُونَ حَقًا لَهُمْ مَعْرِفَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ^۳

وَالَّذِينَ أَمْتُوا هَا جَرُوا وَجَهَدُوا
مَعْكُمْ فَأُولَئِكَ مِنْكُمْ وَأُولُو الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ

1. میں رہ والہ پھرے یہ سچھوئیں سچھوئیں دھونے کے لئے دھونے کے لئے.

2. میں رہ میں دھونے کے لئے دھونے کے لئے (انہاروں کے لئے)، رہنے کے لئے دھونے کے لئے.

3. ماروں: آندر میں تھیں، سے پھرے اتھیں، سامنے رہنے کے لئے، سچھوئیں کوں دھونے کے لئے، افسوس میں چھوڑا جائیں، سانرکھ کوں دھونے کے لئے، سایہ میں، باندھوں، کاریکر، وارسیوں کے لئے.

أَوْلَى بِعِظَمٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

మీ వారే! కాని అల్లాహ్ గ్రంథం ప్రకారం, రక్తసంబంధం గలవారు (వారసత్వ విషయంలో) ఒకరిపైనొకరు ఎక్కువ హక్కుదారులు.¹ నిశ్చయంగా అల్లాహ్‌కు ప్రతి విషయం గురించి బాగాతెలుసు. (1/4)

1. విశ్వాసులు (ముస్లింలందరు) ఒకరికొకరు సహాదరులు, 49:10. కాని వారసత్వపు విషయంలో ముస్లిం బంధువులే ఒకరికొకరు వారసులవుతారు. ఒక ముస్లిం అవిశ్వాసికి గానీ, లేక ఒక అవిశ్వాసి ముస్లింనకు గానీ వారసులు కాలేరు.